

Ξανθὸς καὶ μελαγχροίνες. Ὡς γνωστόν, de gustibus non est disputandum: Οἱ μαῖροι ἀγαποῦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰς μελαγχροινὲς καὶ τὰν ἀπαλιν.

Τὸ ἰδεῶδες τῆς καλλονῆς ἀποδεικνύεται, ἱστορικῶς τοῦλάχιστον, ξανθόν· αἱ περιφημότεραι ἰδεῶδεις καλλοναί εἶχον ξανθὴν, χρυσόχρουν κόμην, ὡς λόγον χάριν ἡ φράσις Ἐλένητος Μενελάου ἢ ἡ Λάβρα τοῦ Πετρόφρα. Καὶ ἡ ἀναδυομένη Ἀρροδίτη ἐθεωρεῖτο ξανθή. Ἐν γένει δὲ πασίγνωστον εἶνε ὅτι τὸ ξανθὸν χρῶμα τῆς κόμης ἦτο ἐν τῶν ἀπαραιτήτων χαρακτηριστικῶν τῆς ἰδεῶδους καλλονῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν. Ὑπὲρ τοῦ μελαγχροίνου τύπου δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι αἱ περίφημοι διὰ τὴν καλλονὴν τῶν γυναικῶν τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας εἶναι μελαγχροιναί. Ὡσαύτως αἱ γυναῖκες τῶν Κρικασίων καὶ τῶν Γεωργιανῶν, αἵτινες θαναμάζονται διὰ τὴν φαιδότητά των, ἔχουσι κατὰ τὸ πλεῖστον καστανόχρουν κόμην.

Ὑπὲρ τῶν ξανθῶν δυνάμεθα προσέτι νὰ εἰπώμεν, ὅτι αἱ ξανθαὶ κόμαι εἶναι αἱ ἀπολύτως σπανιόταται ἐφ' ὅλης τῆς γῆς· ἐνφ' οὐναντίον μελαγχροινὴν κόμην ἔχουσιν αἱ πλείους φυλαὶ τῆς γῆς, οἱ Μογγόλοι, οἱ Μαλάιοι, οἱ Μαῦροι, οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ οἱ μεσημβρινοὶ Εὐρωπαῖοι.

Τὸ ξανθὸν χρῶμα ἰδιαίξει μόνον εἰς τὴν γερμανικὴν καὶ εἰς τινὰς σλαβικάς, ἔτι δὲ καὶ εἰς μίαν φινικὴν φυλὴν. Ἡ ἐρυθρὰ κόμη εἶνε μόνον ἐξαιρετικὴ, καὶ δὲν ἀνήκει εἰς καμμίαν φυλὴν ἀποκλειστικῶς, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς νόθον εἶδος τῆς ξανθῆς κόμης, διότι εἰς μελαγχροίνους λαοὺς δὲν ἀπαντᾷ.

Τὸ χρῶμα τῶν τριῶν συμφωνεῖ ἐν γένει μὲ τὴν χροιάν τοῦ δέρματος καὶ μὲ τὸ χρῶμα τῶν ὀφθαλμῶν· ἐξ ἀμφοτέρων τούτων ἀποτελεῖται φρισιμένος τις τύπος· οἱ κυριώτεροι τύποι εἶνε ὁ ξανθὸς καὶ ὁ μελαγχροίνος.

Μία φυλὴ λέγεται καθαρά, ὅταν ὅλα τὰ ἄτομα λαοῦ τινὸς ἔχουσι τὸ αὐτὸ χρῶμα τῆς κόμης καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ἢ τὸ ξανθὸν ἢ τὸ μελαγχροίνον.

Καθαρὰ φυλὴ ἦσαν οἱ ἀρχαῖοι Ῥωμαῖοι, διότι ἦσαν πάντες μελαγχροῖνοι, ἐνέπεσον δὲ εἰς ἀπερίγραπτον ἐκπληξιν καὶ θάυμασμόν, ὅτε εἶδον τὰ πρῶτα γερμανικὰ φύλα, αἵτινα τότε εἶχον ἀποκλειστικῶς ξανθὴν κόμην.

Ἐν τῇ σήμερινῇ καταστάσει τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῇ ἀναπτύξει τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας, δὲν εὐρίσκονται καθαραὶ φυλαὶ εἰ μὴ μόνον παρὰ τοῖς ἀγρίοις καὶ ἐντελὺς ἀπολιτιστοῖς λαοῖς. Σήμερον ὑπάρχουσι μιγάδες λαοί, συγκεκραμένοι ἐκ γερμανικοῦ καὶ Ῥωμαϊκοῦ αἵματος, ὡς λ. χ. οἱ Ἀγγλοὶ καὶ οἱ Γάλλοι, εἰ καὶ παρὰ τοῦτοις τοῖς λαοῖς ὑπερισχθεὶ ὁ ἕτερος τῶν τύπων.

Πλήρεις στατιστικοὶ ὑπολογισμοὶ ὡς πρὸς τὰς ξανθὰς καὶ μελαγχροινὰς κόμας δὲν ἐγένοντο εἰσέτι παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς. Ἐνταῦθα ἀναφέρομεν ἐκ τινος στατιστικοῦ πίνακος τοῦ Torinard τὰ ἐξῆς μόνον δεδομένα: Δανοί, 78 τοῖς ἑκατ. ξανθοί, 18 μελαγχροῖνοι, 4 μέλανες. Βιενναῖοι, 33 τοῖς ἑκατ. ξανθοί, 26 μελαγχροῖνοι, 41 μέλανες. Ἰουδαῖοι 14 τοῖς ἑκατ. ξανθοί, 13 μελαγχροῖνοι, 73 μέλανες κόμην.

Τὰ ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων ἐξαγόμενα συμπεράσματα εἶναι τὰ ἐξῆς: εἰς μεμιγμένον λαόν, οἷος εἶνε ὁ τῆς Βιέννης, ὅλα τὰ χρῶματα κρατοῦσι τὴν ἰσορροπίαν. Παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ὑπερισχθεὶ εἰσέτι ὁ μελαγχροίνος τύπος· ἀν καὶ ὁ λαὸς οὗτος διατρίβει κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς βόρεια κλίματα ἐνθα εἶνε ἐκτεθειμένος εἰς ὁλῶς διαφόρους ἐπιδράσεις ἢ ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτοῦ πατρίδι. Οἱ Δανοὶ μετ' ὅλην τὴν διεθνὴ σύμμειξιν ἣν ὑπέστησαν, προσέλαβον ὅμως ἐλαχίστην σχετικῶς ὁδὸν ἐκ τοῦ μελαγχροίνου τύπου. Οἱ ἐθνολόγοι ἰσχυρίζονται ὅτι ἐν Εὐρώπῃ ὁ ξανθὸς τύπος βαίνει ὁλονὲν ἐλαττούμενος. Αἱ ξανθαὶ φυλαὶ μὴνύονται μετὰ τῶν μελαγχροινῶν, καὶ ἐν τῇ συμμείξει ταύτῃ τὸ ξανθὸν χρῶμα ὑποκῶπτεται εἰς τὸ μέλαν. Ὁ Charnoc ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ξανθοῦ τύπου δύναται τις ἱστορικῶς νὰ παρακολουθήσῃ ἀπὸ 2000 ἐτῶν ὑφισταμένου. Πρὸ πάντων ἐν ταῖς μεγάλας πόλεσι εἶναι λίαν ἐπαισθητὴ ἡ μεταβολὴ αὐτῆς τῶν τύπων. Δύο λόγοι ἀναφέρονται πρὸς ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου τούτου, πρῶτον μὲν ὅτι ὁ ξανθὸς τύπος εἶνε ἀσθενέστερος καὶ ὀλιγώτερον ἀντέχει ἐν τῇ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνι, δευτέρον δὲ ὅτι καὶ ἡ ἐκ κρεάτων τροφὴ συντελεῖ εἰς τὴν μετατροπὴν τοῦ ξανθοῦ εἰς μέλαν. Πρὸ πάντων μεγάλη εἶνε ἡ ἐλαττωσις τοῦ ξανθοῦ τύπου ἐν Ἀγγλίᾳ, πρὸς μεγάλην θλίψιν τῶν Ἀγγλῶν

οἷτινες εἶναι ἰδίᾳ ὑπερήφανοι διὰ τὰς φαιάς ξανθὰς γυναῖκάς των.

Ἐνδιαφέρων εἶναι, ὡς πρὸς τὴν συμφωνίαν τοῦ χρώματος τῆς κόμης καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὁ ἐξῆς στατιστικὸς ὑπολογισμός: Ἐξ 100 ἀνδρῶπων ἔχόντων ξανθὴν κόμην 38 ἔχουσι γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς, 39 φαιοὺς, καὶ 23 μέλανας. Ἐξ 100 ἀνδρῶπων μὲ μελαγχροινὴν κόμην 22 ἔχουσι γαλανοὺς, 34 φαιοὺς καὶ 44 μέλανας ὀφθαλμοὺς. Καὶ ἐκ Σαζωνίας καὶ Βαυαρίας ὑπάρχουσιν ὡσαύτως στατιστικαὶ ἀποδείξεις περὶ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ξανθοῦ τύπου ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσι καὶ τῆς διατηρήσεως αὐτοῦ ἐν τοῖς χωρίοις. Πρὸ πάντων ἡ φυλὴ τῶν Ἰουδαίων ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο ἀσχοληθέντων ἐθνογράφων. Ἐν Γερμανίᾳ, ἐνθα εἰς 40 ἑκατομμύρια κατοίκων ἀναλογεῖ ἡμῖς ἑκατομμύριον Ἰουδαίων, 40 τοῖς ἑκατὸν μελαγχροῖνοι εἶναι Ἰουδαῖοι. Ἐν γένει δὲ, ἀν καὶ ὑπάρχουσι πλείους ἐξαφρέσεις, τὸ χαρακτηριστικὸν ὅμως χρῶμα τοῦ λαοῦ τούτου εἶνε τὸ μελαγχροίνον.

Ἀλλὰ ποῖον εἶνε τὸ μᾶλλον ἀρεστὸν χρῶμα τῆς κόμης; Βεβαίως, τὸ καθαρότατον καὶ μάλιστα ἐκδηλωμένον καὶ τὸ σπανιότατον συγχρόνως. Ἡ καθαρότης δὲ καὶ ἡ σπανιότης τοῦ χρώματος συμπίπτουσι, διότι τὰ μάλιστα ἐκδηλωμένα χρῶματα, τὸ χρυσοξανθὸν καὶ τὸ κατὰμαυρον, εἶναι τὰ σπανιώτατα. Ἐπίσης ὅμως ἀρεστὰ καὶ σπάνια εἶναι τὸ γνήσιον τεφροξανθὸν καὶ τὸ καθαρὸν καστανόχρουν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο χρῶμα πρὸ πάντων, μὲ τὴν κλίσιν αὐτοῦ πρὸς τὸ ἐρυθρόν, εἶνε φαινότατον, συνοδεύεται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ λαμπροὺς μελαγχροίνους ὀφθαλμοὺς καὶ μὲ χροιάν λευκὴν ὡς τὸ ἐλεφάντινον ὀστούν. Τὸ καστανὸν χρῶμα ἦτο τῆς Ἀσασίας. Γυναῖκες τοῦ τύπου τούτου ἐξασκοῦσιν ἀκαταμάχητον θέλγητρον.

Ὡσαύτως φαινότατος εἶνε ὁ καθαρὸς ξανθὸς τύπος μὲ χρυσοῖζουσαν κόμην, μὲ κατὰλευκον διαφανήν χροιάν τοῦ δέρματος καὶ μὲ οὐρανοχρόους, γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς. Οὐδαμῶς δὲ ὑπολείπεται κατὰ τὸ θέλγητρον καὶ ἡ καθαρὴ καὶ ἐκδηλωμένως μελαγχροινὴ, μὲ ψυχρὰν ὀρειχαλκόχρουν ἐπιδερμίδα καὶ μέλανας ὀφθαλμοὺς.

Ἐκ τῶν ξανθῶν γυναικῶν καλλονῶν περιφημοτάτη ἦτο ἡ Γερμανὶς Φιλίππινά Οὐδέλερ. Λέγεται ὅτι ἡ ἐπιδερμὶς αὐτῆς ἦτο τόσον ἄβρα καὶ διαφανὴς, ὥστε ὁσάκις ἐπινε μέλανα οἶνον, ἠδύνατό τις νὰ διακρίνῃ αὐτὸν ἐξωθεν, βέοντα διὰ τοῦ λάργυρος αὐτῆς. Ἐκ τῶν ἀνδρῶν ξανθῶν καλλονῶν, φράσις μορφή ἦτο ὁ μακαρίτης αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Φρειδερίκος.

Ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω, αἱ περιφημοτάται ἰδεῶδεις καλλοναὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῶν μύθων ἦσαν ξανθαὶ γυναῖκες. Ἐκ τῶν σημερινῶν ξανθῶν καλλονῶν μνημονευτέα εἶνε ἡ φράσις βασίλισσα τῆς Ἰταλίας Μαργαρίτα, ἥτις κατὰγεται ἐκ τοῦ Πεδεμοντίου ἐν τῇ βορείᾳ Ἰταλίᾳ, ἐνθα ὁ ξανθὸς τύπος δὲν εἶνε ἀσυνήθης.

Ἡ αὐτοκράτειρα Εὐγενία, περίφημος καλλονὴ ἰσπανικῆς καταγωγῆς, ἦτο ἐρυθρόξανθος, εἰ καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ ὑπερισχθεὶ ὁ μελαγχροίνος τύπος, πρὸ πάντων ἐν τῇ νοτίᾳ Ἰσπανίᾳ ἐνθα ὁ τύπος οὗτος ἀπαντᾷ καθαρὸς καὶ τὰ μάλιστα ἐκδηλωμένος. — Ἡ προσφιλεστὴ καὶ χαρίεσσα βασίλισσα τῆς Ἰσπανίας Χριστίνη εἶνε γνησίως ξανθή.

Ἐν γένει ὅμως εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Ἰταλίας συναντῶμεν καθ' ἑκάστον βῆμα μελαγχροινὰς καλλονὰς.

Ὀλιγώτερον ἀρεστὰ, ἢ μᾶλλον ἐντελὺς ἄσχημα θεωροῦνται τὰ ἀόριστα καὶ ἀχαρακτήριστα χρώματα, οἷα πανταχοῦ σχεδὸν ἀπαντῶμεν ἐν ἀφθονίᾳ.

Καὶ ἡ ἐρυθρὰ κόμη εἶνε σπάνια, ἐν τούτοις δὲν εἶνε πάντοτε ἀρεστὴ. Ἡ ἐρυθρόξανθος κόμη ἀρέσκει ὅπως καὶ ἡ κοκκινίζουσα μελαγχροινὴ, οὐχὶ ὅμως ἡ ἐντελὴς ἐρυθρὰ. Ἡ πρὸς τὸ λευκὸν κλίνουσα ξανθὴ κόμη καὶ ἡ στακτόχρους εἶνε εὐδύτηρος, ἢ δὲ μέλαινα εἶνε πολλῶς οὐλόθριζ.

Τὸ ξανθὸν χρῶμα γίνεται προϊόντος τοῦ χρόνου μελάντερον. τὰ πλείστα μικρὰ παιδιά ἔχουσι ξανθὴν κόμην — ἀν δὲ τὸ χρῶμα τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τοῦ δέρματος εἶνε συγχρόνως μελαγχροίνον, γίνεται καὶ ἡ κόμη σὺν τῷ χρόνῳ μελαγχροινή.

Πλουσία, μαλακὴ καὶ στιλβουσα κόμη ἀποτελεῖ λαμπρότατον κόσμον τῆς γυναικός. Ἐννοεῖται ὅμως οἰκοδὸν ὅτι ὁ φυσικὸς οὗτος στολισμός εἶνε ἐπουσιώδης καὶ ἀφανίζεται σχεδὸν ἐντελῶς ἀπέναντι τοῦ θελγήτρου τῆς ἀτομικότητος, ἀπέναντι τῆς φυσιογνωμικῆς καλλονῆς. Γυνὴ ἔχουσα τὴν ἀληθῆ ταύτην καλλονὴν θέλγει καὶ γοητεύει πάντοτε — ἀδιάφορον ἀν εἶνε ξανθὴ ἢ μελαγχροινὴ. Β. Ε.